

N:o 64.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse af vissa §§ i förordningen angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg den 5 maj 1882; gifven Stockholms slott den 2 februari 1906.

Under återopande af bilagda utdrag af protokollet öfver ecklesiastik-ärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse af vissa §§ i förordningen angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg den 5 maj 1882.

De till ärendet hörande handlingarna skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro

enligt Dess nådiga beslut:

G U S T A F.

Fridtjuv Berg.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse af vissa §§ i förordningen angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg den 5 maj 1882.

Härigenom förordnas, att §§ 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 19, 20 och 21 i förordningen angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg den 5 maj 1882 skola erhålla följande ändrade lydelse:

§ 3.

Församlingarnas beslutanderätt i gemensamma ärenden utöfvas af kyrkofullmäktige, hvilka, på sätt nedan sägs, utses af församlingarnas vid kyrkostämma röstägande medlemmar samt äga att efter bästa förstånd och samvete fullgöra dem i denna egenskap tillhörande åligganden; kunnande de härvid icke bindas af andra beslut eller föreskrifter än gällande lagar och författningar.

§ 4.

I en hvar af stadens territoriella församlingar väljas bland församlingens vid kyrkostämma röstägande medlemmar fem kyrkofullmäktige. De utses för fyra kalenderår. Valen förrättas å kyrkostämma under november månad året näst före början af de år, för hvilka valen gälla. Afgår fullmäktig under den för honom bestämda tjänstgöringstiden, anställes fyllnadsval; och bör den sålunda valde tjänstgöra under den tid, som för den afgångne återstått.

§ 5.

Kyrkofullmäktig kan ej den vara, som, jämlikt § 24 i kungl. förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd, ej kan vara ledamot af kyrkoråd.

§ 6.

Den, som blifvit vald till kyrkofullmäktig, skall härom skyndsamt underrättas af kyrkostämmans ordförande. Är den valde hindrad att åtaga sig uppdraget, bör han inom åtta dagar efter underrättelsens delfående sådant anmäla hos kyrkostämmans ordförande, som då förordnar om ny kyrkostämma för afsägelsens pröfning och, i händelse den godkännes, anställande af nytt val.

Öfver val till kyrkofullmäktige meddelar kyrkostämmans ordförande till kyrkofullmäktiges ordförande behörigt utdrag af det vid valförrättningen förda protokollet inom åtta dagar efter samma protokolls justering.

Den valde må kunna afsäga sig ifrågavarande uppdrag:

- a) om han visar sig icke vara inom församlingen kyrkoskrifven;
- b) om han är ämbets- eller tjänsteman och af sin befattning hindras att fullgöra uppdraget;
- c) om han uppnått sextio års ålder;
- d) om han tillförne i fyra år eller längre tjänstgjort såsom kyrkofullmäktig; eller
- e) om han eljest förmår visa hinder, som af kyrkostämma godkännes.

§ 7.

Kyrkofullmäktige välja årligen inom sig vid sitt första sammanträde under året med slutna sedlar ordförande och vice ordförande.

Underrättelse om dessa val skall af ordföranden meddelas ej mindre stadens magistrat, Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet och stiftets domkapitel än äfven de särskilda territoriella församlingarnas kyrkoherdar, för att genom dessas försorg kungöras från predikstolarna i stadens kyrkor.

§ 8.

Kyrkofullmäktige sammanträda på ordförandens kallelse, då sådant för behandling af förekommande ärenden, jämlikt ofvannämnda förordning den 21 mars 1862 eller eljest, pröfvas nödigt, samt dessutom då Kungl. Maj:ts befallningshafvande, domkapitlet, visitationsförrättare, magistraten eller något af de särskilda församlingarnas kyrkoråd det äskar; börande kallelsen, som skall skriftligen utfärdas och genom någon af stadens tidningar kungöras samt senast dagen före sammanträdet delgifvas en hvar bland fullmäktige, upptaga ej mindre tid och ställe för sammanträdet än äfven alla

de ärenden, som därvid skola förekomma till behandling och afgörande; och föres protokollet af person, som fullmäktige antagit till sekreterare.

§ 10.

Kyrkofullmäktig, som efter erhållen kallelse utan anmältdt, af fullmäktige godkändt förfall uteblifver från sammanträde, skall till den gemensamma kyrkokassan böta två kronor och dubbelt så mycket, om sammanträdet måste i anseende till de närvarandes fåtalighet inställas eller upplösas.

§ 12.

Kyrkofullmäktiges förhandlingar skola vara offentliga; dock kunna fullmäktige för någon särskild fråga besluta, att öfverläggning skall hållas inom lyckta dörrar.

Vid kyrkofullmäktiges sammanträden äger kyrkonämndens ordförande, äfven om han icke är kyrkofullmäktig, att vara tillstädes och i öfverläggningarna, men ej i besluten, deltaga.

§ 13.

Kyrkofullmäktige må ej ärende företaga eller däruti besluta, så vida ej minst två tredjedelar af ledamöternas hela antal äro tillstädes.

Är till följd af stadgandena i fjärde stycket af § 21 tillstädesvarande ledamot hindrad att deltaga i handläggning af visst ärende, må den omständigheten, att antalet af de öfriga tillstädesvarande icke uppgår till två tredjedelar af ledamöternas hela antal, ej utgöra hinder för ärendets företagande.

§ 19.

Kyrkofullmäktige välja till ledamöter i kyrkonämnden från en hvar af de särskilda församlingarna en af ledamöterna i församlingens kyrkoråd. Ledamöterna i nämnden väljas för två kalenderår.

Vid samma tillfälle, då de ordinarie ledamöterna i kyrkonämnden väljas, utses för nästinstundande kalenderår dels en suppleant från hvarje församling bland dess vid kyrkostämma röstägande medlemmar och dels bland kyrkonämndens ordinarie ledamöter en räkenskapsförare, som tillika är nämndens kassaförvaltare.

Afgår ledamot eller suppleant hos kyrkonämnden eller nämndens räkenskapsförare och kassaförvaltare under den för honom bestämda tjänst-

göringstiden, anställas fyllnadsval; och bör den sålunda valde tjänstgöra under den tid, som för den afgångne återstått.

Den till ledamot eller suppleant eller räkenskapsförare och kassaförvaltare i kyrkonämnden valde må kunna afsäga sig ifrågavarande uppdrag:

a) om han visar sig icke vara kyrkoskrifven inom den församling, för hvilken han blifvit utsedd;

b) om han är ämbets- eller tjänsteman och af sin befattning hindras att fullgöra uppdraget;

c) om han uppnått sextio års ålder;

d) om han tillförne i fyra år eller längre tjänstgjort såsom ledamot i kyrkonämnden; eller

e) om han eljest förmår visa hinder, som af kyrkofullmäktige godkännes.

Ledamot eller suppleant i kyrkonämnden kan ej den vara, som, jämlikt § 24 i kungl. förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd, ej kan vara ledamot af kyrkoråd.

§ 20.

Kyrkonämnden utser inom sig för hvarje år ordförande och vice ordförande samt antager därjämte sekreterare med tjänstgöringsskyldighet enligt af nämnden gifna bestämmelser.

Nämnden sammanträder på ordförandens kallelse, så ofta han finner det nödigt, eller då minst halfva antalet af dess ledamöter sådant för visst ärende skriftligen begära.

Ej må något ärende till afgörande företagas, därest icke mer än halfva antalet ledamöter, ordföranden inberäknad, är tillstädes.

Äro vid besluts fattande meningarna lika delade, gäller den mening, ordföranden biträder.

Ordförande, ledamot eller till tjänstgöring inkallad suppleant, som utan anmälldt, af kyrkonämnden godkändt förhinder uteblifver från sammanträde, skall till den gemensamma kyrkokassan böta två kronor och dubbelt så mycket, om sammanträdet måste i anseende till de närvarandes fåtalighet inställas eller upplösas.

§ 21.

För medel, som kyrkonämnden haft under sin förvaltning, ansvara nämndens ledamöter gemensamt, dock att för den egentliga kassarörelsen räkenskapsföraren och kassaförvaltaren är ensam ansvarig. Ansvarigheten fortfar, till dess förvaltningen blifvit antingen af kyrkofullmäktige eller,

om klander anställes, af vederbörande domstol godkänd, eller ock till dess natt och år efter räkenskapernas aflämnande förflutit, utan att klander i laga ordning blifvit anställdt.

Räkenskapsföraren åligger att hålla fullständig räkenskap öfver kyrkornas tillhörigheter samt den gemensamma kyrkokassans inkomster och utgifter. Räkenskaperna afslutas med kalenderår och granskas af de af kyrkofullmäktige valda revisorer, till hvilka de för detta ändamål skola aflämnas senast den 15 mars påföljande år.

Revisionsberättelsen skall senast den 15 april aflämnas till kyrkofullmäktiges ordförande, som öfver gjorda anmärkningar infortrar vederbörandes förklaringar, hvarefter kyrkofullmäktige besluta, huruvida anmärkning må förfalla eller laglig åtgärd vidtagas.

Den, hvilken såsom ledamot eller suppleant i kyrkonämnden eller eljest är redovisningsskyldig till den kyrkliga kommunen, må icke väljas till revisor af förvaltning, för hvilken han har att redovisa, ej heller såsom kyrkofullmäktig deltaga i val af revisorer af sådan förvaltning eller i beslut i anledning af revisorernas granskning af sagda förvaltning.

Denna lag träder i kraft vid början af kalenderåret näst efter det, under hvilket enligt Konungens beslut den genom nådiga brefvet den 5 maj 1882 för Göteborg fastställda församlingsindelningen upphört att gälla, dock att i §§ 4 och 19 af denna lag omförmälda val må äga rum under kalenderåret näst före det, då lagen i öfrigt träder i kraft, skoland vid de val, som sålunda med tillämpning af denna lag första gången för rättas, iakttagas, att i hvarje församling tre kyrkofullmäktige väljas för två år och två för fyra år, samt att halfva antalet af ledamöterna i kyrkonämnden eller, därest detta ej är jämnt, det antal, som närmast understiger hälften, väljes för en tid af allenast ett år; och skola de personer, hvilka vid tiden för lagens trädande i kraft äro ledamöter eller suppleanter i kyrkonämnden, då frånträda erhållet uppdrag, äfven om de valts för längre tidsperiod.

Utdrag af protokollet öfver ecklesiastikärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 2
februari 1906.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena TROLLE,
Statsråden: TINGSTEN,
BIESÈRT,
friherre MARKS VON WÜRTEMBERG,
TAMM,
SIDNER,
HELLNER,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Berg anförde:

»Såväl prästlöneregleringskommittén som kyrkofullmäktige i Göteborg hafva framställt förslag om förändrad indelning af de territoriella församlingarna i Göteborg samt därpå beroende ändringar i arten och fördelningen af prästerliga krafter. *Kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg.*

Den nuvarande församlingsindelningen är fastställd genom nådiga brefvet den 5 maj 1882. Enligt detta bref indelas staden i följande sex territoriella församlingar: Gustavi eller Domkyrkoförsamlingen, Kristine församling, Gamlestadsförsamlingen, Hagaförsamlingen, Masthuggsförsamlingen och Karl

Johans församling samt i en icke territoriell, Tyska församlingen. Samma nådiga bref innehåller dessutom närmare bestämmelser om prästerskapet i de särskilda församlingarna och dess tillsättning m. m. samt fastställer lönereglering att gälla och tillämpas under en tid af femtio år från och med den 1 maj 1883. De territoriella församlingarna hafva, jämlikt den likaledes den 5 maj 1882 utfärdade nådiga förordningen angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg, gemensam kyrklig ekonomi och förvaltning.

Kommitténs och kyrkofullmäktiges ifrågavarande förslag rörande förändrad församlingsindelning afse ökande af de territoriella församlingarnas antal till respektive tolf och nio. Kyrkofullmäktige hafva ställt sitt omförmälda förslag, som jämväl omfattar detaljerade bestämmelser i afseende å de särskilda församlingarnas gränser, kyrkobyggnader m. m., i samband med ett förslag om förändring af nyssnämnda förordning. Öfver såväl prästlöneregleringskommitténs förslag som kyrkofullmäktiges förslag i hela dess omfattning hafva vederbörande blifvit hörda.»

Sedan departementschefen härefter redogjort för hvad i ärendet förekommit beträffande förändrad församlingsindelning och därmed sammanhängande frågor om prästerskapet, dess tillsättning, aflöning m. m., yttrade departementschefen vidare:

»Af de i ärendena afgifna yttrandena framgår, att samtliga vederbörande ansett en ökning af antalet territoriella församlingar i Göteborg nödvändig och härutinnan anslutit sig till det af kyrkofullmäktige afgifna förslaget. Det synes mig ock vara uppenbart, att Göteborgs stads hastiga utvidgning och ökade folkmängd påkalla en sådan ökning. Innan nådigt beslut om förändrad församlingsindelning fattas, torde emellertid framställning till Riksdagen beträffande viss del af ärendet böra göras. Kyrkofullmäktiges förslag, såvidt det afser delning af vissa af de nuvarande församlingarna, inrättande af nya prästerliga tjänster och aflöning af dessas innehafvare, torde kunna genomföras utan fastställande af ny lönereglering och påkallar ej framställning till Riksdagen. Sådan framställning erfordras däremot för vidtagande af ändring i förutnämnda nådiga förordning angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg den 5 maj 1882; och en ökning af församlingarnas antal kan ej vidtagas utan i samband med en ändring af denna förordnings § 4, som föreskrifver, att i hvardera af Domkyrkoförsamlingen, Kristine, Haga och Masthuggsförsamlingarna samt Karl Johans församling skola väljas åtta fullmäktige och tre suppleanter samt i Gamlestadsförsamlingen fem fullmäktige och två suppleanter. Kyrkofullmäktiges förevarande framställning innefattar också förslag till ändring af denna paragraf. Kyrkofullmäktige hafva emellertid

ansett åtskilliga andra bestämmelser i förordningen af olika anledningar, som delvis ej äga sammanhang med den ifrågasatta förändrade församlingsindelningen, böra ändras; och kyrkofullmäktige hafva därför i sin underdåniga framställning framlagt förslag till en helt ny förordning i ämnet, som dock innefattar mer betydande ändringar endast i några få af paragraferna i nu gällande förordning.

Såsom redan omförmäls, grunda sig kyrkofullmäktiges samtliga förslag på en utaf en särskild tillsatt beredning utarbetad framställning. Sedan i denna framställning, såvidt densamma afser ändring i nämnda förordningen den 5 maj 1882, först erinrats om lydelsen af § 4, har beredningen vidare anfört:

Som folkmängden i Gamlestadsförsamlingen ökats från omkring 3,000 personer vid tidpunkten för förordningens tillkomst till 10,464 personer vid 1902 års ingång, samt en ytterligare, sannolikt ej obetydlig, ökning af denna befolkning inom kort vore att emotse, vid det förhållande, att inom församlingen funnes betydande nu obebyggda, men för bebyggande tjänliga områden, saknades numera anledning att bibehålla den skillnad beträffande antalet representanter i kyrkofullmäktige, som förefunnes emellan Gamlestadsförsamlingen och stadens öfriga territoriella församlingar. Då ingen af de nya församlingar, om hvilkas bildande beredningen framställt förslag, komme att erhålla mindre befolkning än Gamlestadsförsamlingen, funne sig beredningen för deras vidkommande icke heller kunna förorda färre representanter i kyrkofullmäktige än för Gamlestadsförsamlingen.

Därest emellertid en hvar af de nio församlingar, af hvilka staden enligt beredningens förslag skulle bestå, erhöle det antal representanter i kyrkofullmäktige, som nu vore bestämdt för hvarje af stadens territoriella församlingar utom Gamlestadsförsamlingen, skulle hela antalet ledamöter i kyrkofullmäktige vid den ifrågasatta förändrade territorialindelningens genomförande redan från början komma att utgöras af icke mindre än sjuttiotvå personer. Då vid ett af Göteborgs stadsfullmäktige och Lundby kommunalfullmäktige för deras del fattadt beslut om de båda kommunernas sammanslagning fästats såsom villkor, bland annat, att Lundby kommun i ecklesiastikt hänseende alltjämt skulle utgöra en särskild församling, för hvilken ett proportionerligt antal ledamöter skulle erhålla säte och stämma bland kyrkofullmäktige inom äldre staden, skulle således, i händelse detta villkor blefve af Eders Kungl. Maj:t godkänt, förut omnämnda antal representanter i kyrkofullmäktige komma att än ytterligare ökas, äfven oafsedt den ökning, som af framdeles möjligen skeende ändring i territorialindelningen kunde blifva en följd. Med hänsyn dels till nu anmärkta förhållanden, dels därtill att nuvarande antalet kyrkofullmäktige utgjorde

endast fyrtiofem och dels till den omständigheten, att i gällande förordning om kommunalstyrelse i stad, antalet stadsfullmäktige icke för någon af rikets städer, med undantag för Stockholm, finge öfverstiga sextio, ansåge sig beredningen böra föreslå, att antalet kyrkofullmäktige i en hvar af de nio församlingar, om hvilkas bildande beredningen framställt förslag, blefve fem, hvarigenom, så länge Göteborgs kyrkliga kommun bestode endast af de af beredningen föreslagna nio församlingar, det nuvarande antalet kyrkofullmäktige blefve bibehållet.

Då den valtid af endast ett år, som för kyrkofullmäktige funnes stadgad i § 4 af förordningen om kyrkofullmäktige och kyrkonämnd, vore otillräcklig för vinnande af nödig kontinuitet i ärendenas behandling samt för ökande och vidmakthållande af intresset för kyrkofullmäktiges arbeten, ansåge beredningen, att kyrkofullmäktige borde, i likhet med stadsfullmäktige, väljas för fyra år, dock med iakttagande däraf, att af de kyrkofullmäktige, som med tillämpning af den nya författningen inom hvarje församling första gången utsåges, tre valdes för två år och två för fyra år.

I händelse ledamot af kyrkofullmäktige afginge före bestämd tjänstgöringstids utgång, föresloges anställande af fyllnadsval för den tid, som för den afgångne återstått.

Enär de nu framhållna synpunkterna talade mot bibehållande i kyrkofullmäktige af suppleanter samt dylika ställföreträdare ej funnes för stadsfullmäktige föreskrifna och icke heller torde för kyrkofullmäktiges vidkommande vara af behovet påkallade, förordade beredningen, att suppleantskapet i kyrkofullmäktige måtte afskaffas.

Med hänsyn till önskvärdheten däraf, att kyrkonämndens ordförande vore vid kyrkofullmäktiges sammanträde tillstädes för att lämna de upplysningar, som kunde vara af behovet påkallade, föresloge beredningen tillägg till § 12 i förordningen om kyrkofullmäktige och kyrkonämnd af innehåll, att nämndens ordförande, äfven om han icke vore kyrkofullmäktig, ägde deltaga i fullmäktiges öfverläggningar, men ej i deras beslut.

I § 24 af gällande förordning om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd vore föreskrifvet, att ledamot i kyrkoråd eller skolråd kunde ej den vara, som vore oberättigad att deltaga i kyrkostämmas öfverläggningar och beslut, den, som icke uppnått tjugufem års ålder, den, som icke rådde öfver sig och sitt gods, den, som all sin egendom till borge-närer afträdt och icke, på sätt lag förmädde, gitte visa, att han från deras kraf vore befriad, den, som vore förlustig medborgerligt förtroende eller genom utslag, hvilket ännu icke vunnit laga kraft, vore dömd till förlust af sådant förtroende, eller den, som vore ställd under framtiden för brott, hvilket medförde nämnda påföljd, den, som vore förklarad ovärdig att

inför rätta föra andras talan eller att i rikets tjänst vidare nyttjas, eller slutligen den, som tillhörde kyrkoförsamlingens redovisningsskyldige och aflönade betjante. I hufvudsak enahanda föreskrifter hade jämväl blifvit lämnade rörande stadsfullmäktige.

Då motsvarande bestämmelser i fråga om ledamot af kyrkofullmäktige eller kyrkonämnd för närvarande saknades, men enligt beredningens uppfattning lämpligen borde finnas, hade föreskrifter i sådant syfte intagits i §§ 5 och 19 af beredningens förslag till ny förordning.

Stadgandet i § 13 i förordningen om kyrkofullmäktige och kyrkonämnd därom, att kyrkofullmäktige vore beslutföra, då mer än halfva antalet ledamöter vore tillstädes, hade beredningen ansett böra ändras därhän, att det beslutföra antalet bestämdes till minst två tredjedelar, på sätt om stadsfullmäktige vore stadgadt.

Äfvenledes föresloge beredningen, att föreskriften i § 15 af förordningen om kyrkofullmäktige och kyrkonämnd därom, att reservation mot kyrkofullmäktiges beslut finge senast vid protokollets justering afgifvas, mätte, i syfte att erhålla större tydlighet, omredigeras till öfverensstämmelse med motsvarande bestämmelse i kyrkostämmoförordningen.

Enligt § 19 af oftanämnda förordning om kyrkofullmäktige och kyrkonämnd skulle kyrkofullmäktige till ledamöter i kyrkonämnden från en hvar af stadens församlingar välja två därinom röstberättigade personer, af hvilka minst en vid valtillfället skulle tillhöra sin församlings kyrkoråd. Då af denna bestämmelse skulle blifva en följd, att redan vid den af beredningen föreslagna territorialindelningens genomförande kyrkonämnden skulle bestå af icke mindre än aderton ledamöter, och att detta antal, på grund af Lundby sockens beslutade införlifning med staden jämväl i ecklesiastikt hänseende samt framdeles möjligen skeende förändringar i förenämnda indelning, komme att än ytterligare ökas, hade beredningen ansett nödigt att föreslå en ändring i ifrågavarande paragraf i syfte, att kyrkonämnden skulle bestå af endast en ledamot från hvarje församling. För bevarande af det samband emellan nämnden och stadens kyrkoråd, som nu förefunnes och hvars bibehållande beredningen af flera skäl ansåge önskvärdt, borde för val till ledamot af nämnden stadgas, att han vid valtillfället skulle tillhöra sin församlings kyrkoråd. Beredningen, som ansåge suppleanter i kyrkonämnden böra bibehållas, funne däremot ej nödigt att för deras vidkommande föreskrifva ledamotskap i kyrkorådet såsom förutsättning för valbarhet.

För ledamot i kyrkonämnden behöfde någon ändring i den nuvarande valtiden, som vore två år, ej ifrågakomma. Vid de val, som, med tillämpning af föreslagen ny förordning i ämnet, första gången skulle för-

rättas, hade beredningen tänkt sig böra tillgå på sådant sätt, att halfva antalet af de till ledamöter i kyrkonämnden utsedda eller, därest detta antal ej vore jämnt, det antal, som närmast understege hälften, valdes för en tid af ett år; och skulle kyrkofullmäktige bland de sålunda valde genom lottnings bestämman, hvilka ledamöter af kyrkonämnden som utsåges för den längre och hvilka som utsåges för den kortare tidsperioden.

Då kyrkonämnden enligt nu gällande bestämmelser förnyades med hälften hvarje år, blefve häraf en följd, att vid den tidpunkt, då den föreslagna förordningen skulle träda i kraft, alltid minst hälften af nämndens ledamöter vore valda för tid efter förenämnda tidpunkt. Som det ej kunde anses lämpligt, att dessa personer finge tjänstgöra i den nyvalda nämnden, som därigenom under viss tidsperiod komme att räkna ett oproportionerligt stort antal ledamöter, föresloge beredningen ett öfvergångsstadgande af innehåll, att de personer, hvilka vid tidpunkten för förenämnda förordnings trädande i kraft blifvit till ledamöter eller suppleanter i kyrkonämnden utsedda, med sagda tidpunkt skulle frånträda sålunda erhållet uppdrag, äfven om de blifvit valda för längre tidsperiod.

Då, enligt hvad beredningen erfarit, vid ett och annat tillfälle för nämnden uppstått svårighet att till kassaförvaltare och räkenskapsförare hos nämnden erhålla lämplig person, som varit villig att åtaga sig uppdraget, och då det vore af största vikt, att vid val af ledamöter i kyrkonämnden hänsyn toges därtill, att bland de till ifrågavarande uppdrag utsedda alltid funnes dylik person, ansåge sig beredningen böra föreslå, att, för vinnande af nödig visshet härutinnan, kyrkofullmäktige skulle själfva äga utse ofvanbemälde befattningshafvande. Denne, som skulle vara ledamot af nämnden, borde, i likhet med suppleant i nämnden, lämpligen utses för hvarje år vid det tillfälle, då val till nämnden förrättades. Af den omständigheten, att nämnden ej själf utsåge sin kassaförvaltare, borde följä, att nämndens öfriga ledamöter icke vore skyldiga att med honom dela ansvaret för den egentliga kassarörelsen.

I fråga om kyrkonämnden föresloge vidare beredningen, att i den nya förordningen i ämnet måtte inflyta i nu gällande förordning icke intagna föreskrifter därom, att då fyllnadsval för afgangens ledamot, suppleant och kassaförvaltare hos nämnden skulle anställas, dylikt val skulle afse den tid, som för den afgangne återstått; att samtliga bemälda personer finge afsäga sig uppdraget endast på i hufvudsak enahanda skäl, som berättigade ledamot af kyrkofullmäktige till dylik afsägelse; att kyrkonämnden, i likhet med kyrkofullmäktige, skulle utse vice ordförande; och att nämnden skulle sammanträda på ordförandens kallelse, ej blott

så ofta han funne det nödigt, utan äfven då minst halfva antalet af nämndens ledamöter sådant för visst ändamål skriftligen begärde.

Då det måste anses önskvärdt, att ny förordning om kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i motsats till den nu gällande förordningen gjordes fullständigt oberoende af eventuella ändringar i stadens territoriella indelning, hade beredningen vid utarbetande af sitt förslag till den nya förordningen tagit hänsyn till detta önskemål.

De af beredningen, utöfver hvad nu sagts, föreslagna ändringarna i förordningen om kyrkofullmäktige och kyrkonämnd vore omredigeringar, hvilka såsom regel varit föranledda af sådana ändringar, för hvilka här lämnats redogörelse.

Det i enlighet med hvad sålunda anförts af beredningen uppgjorda förslaget hafva kyrkofullmäktige vid sammanträde den 14 december 1903 gillat och bifallit utan annan ändring än i sista stycket af § 12; och jämlikt sitt i sammanhang därmed fattade beslut hafva kyrkofullmäktige i sin förutberörda underdåniga framställning anhållit, att Eders Kungl. Maj:t täcktes förordna, att till framtida efterrättelse skulle gälla förändrad förordning om kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg enligt det sålunda gillade förslaget, dock med iakttagande däraf, att de personer, hvilka på grund af äldre lag vid tidpunkten för förenämnda förordnings trädande i kraft blifvit till ledamöter eller suppleanter i kyrkonämnden utsedda, med sagda tidpunkt skulle frånträda sålunda erhållet uppdrag, äfven om de blifvit valda för längre tidsperiod.

Sedan domkapitlet i Göteborg samt Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Göteborgs och Bohus län, på grund af nådiga remisser, yttrat sig i ärendet, därvid mot nyssnämnda förslag allenast anmärkts, att med hänsyn till lagen den 15 april 1904 angående ändrad lydelse af §§ 13 och 21 i förordningen angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg den 5 maj 1882 till motsvarande paragrafer i kyrkofullmäktiges förslag borde göras tillägg i enlighet med berörda lag, hafva kyrkofullmäktige i en underdånig skrifvelse förklarat sig icke hafva något att invända emot, att §§ 13 och 21 i förordningen erhöles en i enlighet med den framställda anmärkningen ändrad, närmare angifven lydelse; och hafva domkapitlet och Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande därefter tillstyrkt sådan förändring.

Kammarkollegium, som den 6 mars 1905 i ärendet afgifvit infordradt underdånigt utlåtande, har däri förklarat sig icke hafva funnit anledning till någon anmärkning mot den af kyrkofullmäktige slutligen föreslagna förordningen.

Med anledning af hvad i ärendet yttrats beträffande Lundby sockens införlifning med Göteborgs stad tillåter jag mig erinra därom, att Eders Kungl. Maj:t vid pröfning af denna fråga den 3 mars 1905 förordnat, att Lundby kommuns hela nuvarande område skulle från och med ingången af år 1906 i administrativt, kommunalt och judiciellt hänseende införlifvas med Göteborgs stad; hvarjämte domkapitlet anbefalldes att efter vederbörandes hörande inkomma med yttrande, huruvida samt i så fall på hvad sätt Tufve församling skulle kunna skiljas från Lundby och Tufve församlingars pastorat och i samband därmed Lundby församling jämväl i ecklesiastikt afseende förenas med Göteborg. Sådant yttrande har ännu icke inkommit, hvadan frågan om Lundby församlings införlifning med Göteborg jämväl i ecklesiastikt hänseende ännu är beroende på Eders Kungl. Maj:ts pröfning.

Hvad beträffar nu ifrågavarande förslag till ny förordning angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd anser äfven jag, att de nya eller förändrade föreskrifter, detta förslag innehåller, äro lämpliga och tidsenliga. Då emellertid dessa föreskrifter icke påkalla ändring i mer än omkring hälften af nu gällande förordnings tjugusex paragrafer, torde det ej vara erforderligt att utfärda en helt ny författning i ämnet. I fråga om den föreslagna lydelsen af de paragrafer, som skulle ändras, har jag ansett en del jämkningar böra göras, hvarjämte det syntts mig lämpligt att i en särskild bestämmelse intaga, jämte stadgande om tiden för lagens trädande i kraft, de särskilda föreskrifter, angående val af kyrkofullmäktige och ledamöter i kyrkonämnden, hvilka ansetts erforderliga för tillämpning första gången af de förändrade bestämmelserna.

Någon viss dag för lagens trädande i kraft torde ej nu böra bestämmas. Såsom framgår af hvad jag förut anfört, sammanhänger behofvet af den nya lagen på det närmaste med genomförandet af den ifrågasatta förändrade församlingsindelningen. När detta genomförande kan äga rum beror åter på, inom hvilken tid vederbörande i Göteborg kunna uppfylla de bestämmelser beträffande kyrkobyggnader m. m., som Eders Kungl. Maj:t torde komma att uppställa såsom villkor för tillämpning af den nya församlingsindelningen. Med hänsyn härtill synes det vara lämpligast att bestämma, att lagen skall träda i kraft vid början af kalenderåret näst efter det, under hvilket enligt Eders Kungl. Maj:ts beslut den genomnädiga brefvet den 5 maj 1882 fastställda församlingsindelningen upphör att gälla. Härifrån bör dock tydligtvis göras det undantag, att val af kyrkofullmäktige, af ledamöter i kyrkonämnden samt af räkenskapsförare och kassaförvaltare hos nämnden må enligt de nya föreskrifterna äga rum under året näst före det, då lagen i öfrigt träder i kraft.

I enlighet med hvad jag sålunda anförde har jag låtit inom ecklesiastikdepartementet omarbete det Eders Kungl. Maj:ts pröfning underställda författningsförslaget.»

Sedan departementschefen härefter uppläst det inom ecklesiastikdepartementet omarbetade lagförslaget och anhållit att, efter det Riksdagen fattat beslut beträffande nämnda förslag, få, i sammanhang med föredragning af Riksdagens skrifvelse i ämnet, ånyo inför Kungl. Maj:t anmäla frågan om förändrad församlingsindelning, hemställde departementschefen, under åberopande af hvad han i ärendet yttrat, det Kungl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen att antaga det upplästa förslaget till lag om ändrad lydelse af vissa §§ i förordningen angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg den 5 maj 1882.

På tillstyrkan af statsrådets öfriga ledamöter behagade Hans Maj:t Konungen i nåder bifalla hvad föredragande departementschefen sålunda hemställt, och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

C. F. Vout.
